

Hlavné otázky pre synodálne konzultačné stretnutie

Ohlasovanie evanjelia a pravé spoločenstvo Božieho ľudu sa navzájom ovplyvňujú a umožňujú, aby sa ukázali základné rysy, ktoré Cirkev má ako Boží ľud. Je preto možné cez nasledujúce okruhy otázok vnímať ucelenú predstavu Cirkvi ako putujúceho Božieho ľudu. Evanjelium musí byť predovšetkým zdieľané formou skutočných vzťahov, ktoré sú medzi ľuďmi ako členmi Božieho ľudu. Sem miera prvé štyri tematické okruhy, ktoré vystihujú základnú bezprostrednú štruktúru Božieho ľudu: skutočne vytvárame celok ľudí, ktorí sa stretávajú? Počúvame sa? Hovoríme spolu tak, že reč je prameňom porozumenia,

vysvetľovania a riešenia situácií? Dokážeme oslavovať spoločné udalosti predovšetkým formou liturgie?

Cirkev ako Boží ľud je nositeľkou Kristovho poslania, ktorým Spasiteľ prišiel uzdraviť, pozdvihnúť a naplniť život ľudí i celého stvorenia. Evanjelium je Božím ľuďom prijímané tak, že Cirkvi a jej poslaniu dáva stále novú dynamiku. Ďalšie tematické okruhy sa nás preto pýtajú, či sme si poslania Cirkvi vedomí do tej miery, že formou dialógu vnútri Cirkvi, s ostatnými kresťanmi i všetkými ľuďmi dobrej vôle sa tohto poslania Božieho Syna spoluzúčastňujeme? Boží ľud, ktorý žije Kristovým poslaním, má tiež svoje vlastné nástroje, ktorými sa udržiava a rozvíja. Udržiavať a rozvíjať celok Božieho ľudu vyžaduje predovšetkým dobre vnímanú spoluúčasť všetkých na tomto celku, zrelú mieru spoluzodpovednosti všetkých pokrstených a dobre vykonávanú službu autority v Cirkvi. Posledné tri tematické okruhy sa preto pýtajú na stav chápania autority v Božom ľude, formy spoluúčasti na nej, na schopnosť rozlišovať a rozhodovať v živote Božieho ľudu a na stav sústavnej formácie k synodalite v rámci života cirkevných obcí, miestnych cirkví i Cirkvi univerzálnej.

Na ucelenú predstavu o Cirkvi ako putujúceho Božieho ľudu sa môžeme pýtať spôsobom, ktorým to činí synoda: Synodálna cirkev pri ohlasovaní evanjelia putuje spoločne. Ako sa toto spoločné putovanie aktuálne realizuje v našej miestnej Cirkvi? K akým krokom nás povzbudzuje Duch Svätý, aby toto spoločné putovanie bolo intenzívnejšie? Pri hľadaní odpovedí na túto základnú otázku sú nám ponúknuté nasledujúce konkrétnejšie témy k uvažovaniu, zdieľaniu a rozlišovaniu v pracovných skupinách:

Hlavné otázky ku konzultácii

Otázky v prvej časti súvisiace s nasledujúcimi témami môžu byť použité ako štartovací orientačný bod. Diskusia v skupinách sa nemusí obmedzovať len na tieto otázky.

1. Na spoločnej ceste

V Cirkvi a spoločnosti kráčame jeden vedľa druhého po rovnakej ceste. Kto sú v našej Cirkvi tí, ktorí idú spoločne s nami? Kto sú tí, o ktorých sa zdá, že zostávajú bokom? Akým spôsobom sme volaní k tomu, aby sme sa vo väčšej miere stávali spoločníkmi na ceste druhých? Aké skupiny, alebo jednotlivci sú ponechaní na okraji?

Kto konkrétne ma napadne, keď sa povie cirkev, farnosť, alebo miestna Cirkev? Môže niekto v našom miestnom spoločenstve Cirkvi cítiť, že nie je súčasťou farnosti/miestnej Cirkvi? A prečo? Čo mi hovoria slová spoluzodpovednosť v Cirkvi? Akú predstavu mám o miestnej Cirkvi teda o našej farnosti? Čo mi tam chýba, čo hodnotím pozitívne a čo negatívne? Aký je môj "sen" o Cirkvi? Čo pomáha nášmu rastu vo vedomí spoluzodpovednosti v Cirkvi?

2. Počúvať

Počúvanie je prvý krok, ale vyžaduje otvorenú myseľ a otvorené srdce bez predsudkov. Ako k nám Boh hovorí skrze hlasy, ktoré často ignorujeme? Ako počúvame laikov, zvlášť ženy a mladých ľudí? Čo uľahčuje alebo sťažuje naše počúvanie? Ako dobre počúvame tých, ktorí žijú na okraji spoločnosti? Ako je zakomponované aj to, čo hovoria zasvätené osoby? Čo predstavuje určitú obmedzenosť v našej schopnosti počúvať, obzvlášť tých, ktorí majú iný názor od nášho? Aký priestor sa poskytuje hlasu menších, zvlášť hlasu osôb, ktoré zakusujú chudobu, odsunutie na okraj spoločnosti, alebo sociálne vylúčenie?

Môže k nám Boh hovoriť i skrze druhých ľudí, alebo konkrétnejšie skrze tých, ktorých hlasy ignorujeme? Aká je váha slova každého človeka (mladý človek, žena, muž, laik, ale aj kňaz) v našom miestnom spoločenstve? Existujú medzi nami predsudky ohľadom toho, kto má právo hovoriť, alebo koho máme počúvať? Čo naše počúvanie druhých v našom miestnom spoločenstve komplikuje? Zaujímame sa o názory tých, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom ocitli na periférii nášho záujmu? K čomu nás môže pohnúť obraz Ježiša v evanjeliách, obzvlášť tam, kde sa on stáva blízkym a pozorným voči všetkým vylúčeným? Počúvame aj kritickým názorom Cirkvi od ľudí, ktorí nie sú kresťanmi, alebo z rôznych dôvodov sa od Cirkvi dištancovali? Aký priestor je poskytnutý v našej miestnej cirkvi minoritám, obzvlášť ľuďom zažívajúcim chudobu, sociálne vylúčenie? Dokážem druhého počúvať bez predsudkov a bez pripravovania si vlastných obranných stratégií/odpovedí?

3. Dostať slovo

Všetci sú vyzvaní k tomu, aby hovorili odvážne a otvorene, teda slobodne, pravdivo a s láskou. Čo nás uschopňuje a čo nám bráni, aby sme v našej miestnej cirkvi a spoločnosti hovorili odvážne, otvorene a zodpovedne? Ako dokážeme povedať to, čo je pre nás dôležité? Ako funguje vzťah s miestnymi médiami (nielen katolíckymi)? Kto hovorí v mene z kresťanského spoločenstva, ako sú tieto osoby vyberané?

Akú máme skúsenosť so slobodným, odvážnym a otvoreným hovorením o našom spoločenstve/farnosti? Aké podmienky si pre takéto slobodné, otvorené a odvážne hovorenie predstavujem? Kto hovorí v mene nášho cirkevného spoločenstva? Nie sú v našich predstavách o živote vnútri farnosti (kňaz verzus ľudia i naopak) určité negatívne predsudky? V prípade, že áno, čím sú spôsobené a ako by bolo možné ich prekonať? Aké platformy/štruktúry pre dialóg sú vybudované v našej farnosti? Vytvárajú sa v našej farnosti podmienky pre vzájomné stretnutia (pravidelné stretnutia jednotlivých skupín farníkov, atď.)? Vystupujú členovia farskej pastoračnej rady na základe svojho názoru (hlasu), alebo ako predstavitelia určitej skupiny farníkov, ktorých názor vnášajú do diskusie?

4. Sláviť

Spoločné putovanie je možné len vtedy, pokiaľ vychádza zo spoločného počúvania Božieho slova a slávania Eucharistie. Ako inšpiratívne a určujúce pre náš spoločný život a naše poslanie sú v našom

spoločenstve modlitba a liturgické slávenie? Ako ovplyvňujú naše najdôležitejšie rozhodnutia? Ako napomáhame tomu, aby sa všetci veriaci zúčastnili aktívne na liturgii? Aký priestor je daný možnosti zapojiť sa do služby lektora a akolytu?

Aké miesto má v mojom prežívaní života s Bohom liturgia, zvlášť nedeľná bohoslužba? Aké služby sú rozvinuté v liturgickom slávení našej farnosti? Akoby sa mohli rozvinúť, aby liturgia bola odrazom rozmanitosti služieb a chariziem kresťanov? Aké kroky konáme pre zapojenie novo prichádzajúcich do našej farnosti, aby sa cítili prijatí? Ako je prežívaná sviatosť krstu, ktorá má vyjadrovať prijatie do spoločenstva farnosti? Čo robím preto, aby som viac spoznával tých, ktorí spolu so mnou slávia bohoslužbu? Aké kroky konáme preto, aby sa novo prichádzajúci cítili prijatí v našom spoločenstve? Premýšľame v našej farnosti o nových formách aktívneho zapojenia všetkých do liturgie? Používame spoločné prosby veriacich vo svätej omši tak, aby jednotlivé prosby odrážali aktuálne potreby miestneho spoločenstva?

5. Spoluzodpovednosť za misijné poslanie

Synodalita slúži misijnému poslaniu Cirkvi, všetci členovia sú povolaní k tomu, aby sa na ňom podieľali. Pretože sme všetci učeníkmi - misionármi, preto je každá pokrstená osoba povolaná k tomu, aby sa podieľala na misijnom poslaní Cirkvi. Čo bráni pokrsteným, aby boli aktívnymi misionármi? Aké misijné oblasti zanedbávame? Ako naše spoločenstvo podporuje svojich členov, ktorí rôznym spôsobom slúžia spoločnosti (sociálna a politická angažovanosť, vedecký výskum, vzdelávanie, podpora sociálnej spravodlivosti, ochrana ľudských práv, starostlivosť o životné prostredie atď.)? Ako Cirkev pomáha týmto svojim členom, aby svoju službu pre spoločnosť vykonávali misionárskym spôsobom? Ako a kto určuje, ktoré misijné záležitosti budú vybrané ako tie, ktorým sa treba venovať?

Čo znamená pre môj život, že každý pokrstený je zároveň aj poslaný, tzn. misionárom? Čo si predstavujem pod pojmom misia, pokiaľ nejde iba o misionárov vychádzajúcich do iných krajín a kontinentov? Ako môže súvisieť so životom nášho konkrétneho spoločenstva? Aké misijné evanjelizačné aktivity sú v našom spoločenstve rozvinuté a ktoré by sa naopak mohli rozvinúť? Je možné čerpať z nášho cirkevného spoločenstva silu pre našu službu spoločnosti? Je podporovaná zodpovednosť za politický život, vzdelávanie, presadzovanie sociálnej spravodlivosti? Ako sa snažíme vytvárať vzťahy a spoluprácu s miestnou samosprávou? Snažíme sa ponúkať svoje služby v prospech všetkých žijúcich v našej farnosti? Aké môžu byť naše osobné vnútorné prekážky pre ohlasovanie/evanjelizáciu (hanblivosť, neznalosť, nezáujem, malá osobná motivácia)? Evanjelizačné/misijné dielo predpokladá osobnú, hlbokú konverziu: osobnú skúsenosť s Bohom, ktorá mi túto cestu otvorila. Čo pre nás môže znamenať evanjelizácia ako metóda postupných krokov, začínajúcich kultúrnymi, športovými (pred-evanjelizačnými) aktivitami? Aktivity smerované na jednotlivé skupiny (muži, ženy, deti, mládež)? Misijné poslanie je stálym podnetom k tomu, aby sme neustrnuli v priemernosti, ale stále rástli na našej ceste s Bohom/k Bohu. Čo mi toto hovorí pre život našej farnosti? Čo mi to hovorí osobne?

6. Viest dialóg v cirkvi a spoločnosti

Dialóg si žiada vytrvalosť a trpezlivosť, ale umožňuje takisto vzájomné porozumenie. Do akej miery sa v našom spoločenstve schádzajú k dialógu ľudia odlišných národností? Kde sa v rámci našej miestnej Cirkvi odohráva dialóg a akým spôsobom? Ako podnecujeme spoluprácu so susednými diecézami, náboženskými spoločenstvami v danej oblasti, s laickými združeniami a hnutiami? Ako sa pristupuje k

rozdielnym predstavám, alebo ku konfliktom a ťažkostiam? Akým zvláštnym záležitostiam Cirkvi a spoločnosti potrebujeme venovať väčšiu pozornosť? Akú skúsenosť ohľadom dialógu a spolupráce máme s príslušníkmi iných náboženstiev a s tými, ktorí nemajú k náboženstvu žiadny vzťah? Ako vedie Cirkev dialóg s inými oblasťami spoločnosti, ako sa od nich učí: oblasť politiky, ekonomiky, kultúry, občianska spoločnosť a ľudia žijúci v chudobe?

Dialóg nie iba jednoduchým hovorením dvoch, alebo viacerých ľudí. Je snahou vžiť sa do ich situácie, prijať ich uhol pohľadu. Darí sa nám takto postupovať pri komunikácii našom cirkevnom spoločenstve? Rozvíjame spoluprácu a teda vzájomné obohatenie na medzi farskej úrovni? Na úrovni dekanátu? Akú skúsenosť máme s riešením konfliktov a ťažkých situácií? Ako uskutočňuje naša miestna cirkev dialóg s ďalšími oblasťami spoločnosti: svet politiky, ekonómie, kultúry, svetskej spoločnosti a od chudobných ľudí? Ako sa od nich učíme?

7. S inými kresťanskými denomináciami

Dialóg medzi kresťanmi rôznych vierovyznaní, vzájomne spojených jedným krstom, má na synodálnej ceste zvláštne miesto. Aké vzťahy má naše cirkevné spoločenstvo s členmi iných kresťanských tradícií a denominácií? Čo nás spája, ako putujeme spoločne? Aké plody sme získali tým, že putujeme na spoločnej ceste? Aké ťažkosti existujú? Aký ďalší krok dopredu môžeme urobiť ohľadom spoločného putovania?

Snažíme sa aktívne vytvárať vzťahy s inými kresťanskými cirkvami, ktoré žijú na území našej farnosti, s ktorými nás spája jedna viera v Ježiša Krista? K čomu nás táto spolupráca a počúvanie medzi kresťanskými cirkvami u nás vedie? Aké sú prekážky, predsudky, ktoré bránia intenzívnejšej spolupráci? Sú skutočne tak závažné, alebo sú také iba v našej myslí? Uskutočňujú sa v našej farnosti ekumenické bohoslužby, alebo iné formy spolupráce?

8. Autorita a spoluúčasť

Synodálna cirkev je cirkvou participujúcou a spolu zodpovednou. Ako naše cirkevné spoločenstvo stanovuje ciele, o ktoré treba usilovať, spôsoby, ktoré treba dosiahnuť a kroky, ktoré treba urobiť? Ako sa v rámci našej miestnej Cirkvi vykonáva autorita, alebo vedenie? Ako sú do praxe uvádzané tímová práca a spoluzodpovednosť? Ako a ako to vyhodnocuje? Akej podpory sa dostáva službám zverovaným laikom a ako je podnecovaná zodpovednosť laikov? Je naša skúsenosť zo synodalitou na miestnej úrovni plodná? Ako fungujú synodálne orgány na úrovni miestnej cirkvi (pastoračné rady vo farnostiach, diecézach, kňazská rada a pod.)? Ako môžeme podporiť synodálny prístup v našom zapojení a vo vedení?

Počúva kňaz našej farnosti názorom všetkých? Dochádza pri rozhodovaní vo farnosti po príležitostiach ku konzultácii, k počúvaniu a výmene názorov? Akú skúsenosť vo svojej farnosti máme s tímovou prácou, ktorá sa prejavuje ako spoločné hľadanie priorít a rozdeľovanie spoluzodpovednosti? Akú povahu má v našej farnosti farská pastoračná rada? Existuje? Počúva kňaz ostatným členom pastoračnej rady? Sú rozhodnutia tejto rady výsledkom spoločnej práce? Má pastoračná rada rozhodujúci, alebo poradný hlas? Akú máte skúsenosť zo synodalitou na úrovni vlastnej farnosti? Napr. forma farského snemu, dotazník/počúvanie pri vytyčovaní pastoračných priorít? Sú kňazi (bohoslovci, t. j. budúci kňazi) dostatočne formovaní pre tímovú spoluprácu, ako počúvanie všetkých? Aké sú vaše predstavy o pôsobení a poslaní pastoračnej rady farnosti, aké očakávania máte v tomto smere?

9. Rozlišovať a rozhodovať

V synodálnom duchu konáme rozhodnutia na základe rozlišovania toho, čo Duch Svätý hovorí prostredníctvom celého nášho spoločenstva. Aké metódy a procesy aplikujeme, keď sa rozhodujeme? Ako ich zlepšiť? Ako v rámci hierarchických štruktúr podnecujeme zapájanie do rozhodovacieho procesu? Pomáhajú nám naše metódy, ktoré aplikujeme pri rozhodovaní, k tomu, aby sme počúvali celému Božiemu ľudu? Aký je vzťah medzi konzultáciami a rozhodnutiami, ako ich uvádzame do praxe? Aké nástroje a postupy využívame v prospech transparentnosti a spoluzodpovednosti? Ako môžeme rásť v spoločnom duchovnom rozlišovaní?

Čo sa nám snaží povedať pojem "spoločné rozlišovanie"? Akému postojú nás to môže viesť v našej farnosti? Je kladený dôraz na rozlišovanie v dôležitých chvíľach, napr. pri spoločnej modlitbe, liturgii, pri využívaní chariziem, prítomných v spoločenstve? Majú všetci členovia nášho cirkevného spoločenstva možnosť podieľať sa na rozhodovaní? Čo by im k tomu mohlo pomôcť? Čo im pritom môže brániť? Čo by sa mohlo v našom spoločenstve urobiť lepšie pre spoločné duchovné rozlišovanie (aká metóda formácie)? Máte skúsenosť so stratou dôvery v kňaza vo vašej farnosti? Čím by tomu bolo možné predísť? Čo by naopak mohlo napomôcť k lepšej transparentnosti života našej farnosti? Využívame doterajšie nástroje, ktoré máme k dispozícii (pastoračná, ekonomická rada), pre zmapovanie situácie vo farnosti?

10. Formovať sa v duchu synodality

Synodalita so sebou nesie vnímavosť pre zmenu, formáciu a neustále učenie sa. Ako naše cirkevné spoločenstvo formuje ľudí, aby boli vo väčšej miere schopní putovať spoločne, vzájomne sa počúvať, zapájať sa do misijného poslania a do dialógu? Aké informácie ponúka na posilnenie schopnosti rozlišovať a vykonávať autoritu synodálnym spôsobom?

Čo pre mňa znamená, že Duch Svätý môže ak chce hovoriť aj skrze moje rozprávanie a konanie v našej farnosti? Mali ste doposiaľ skúsenosť s formáciou k spoločnému putovaniu? Dochádza vo vašej farnosti v diskusii o tom, čo by to mohlo znamenať pre zmenu chodu farnosti? Čo by nám pomohlo, aby sme si uvedomili vlastnú spoluzodpovednosť za naše cirkevné spoločenstvo? Je možné (a ako) napomáhať formácii k spoluzodpovednosti už detí a mladých? Akým spôsobom je začlenená formácia k synodalite v rámci prípravy na prvé sväté prijímanie a birmovanie?

Preložené z českého originálu Národný synodálny tím pri ČBK; synodacz@cirkev.cz